«POPULAS»: Vamp er i et modus hvor de kan valse rett inn i følelsesregisteret til fire generasjoner på en gang, skriver anmelderen.

Vampveivals

Anmeldelse

ARNSTEIN OLAISEN

«Populas»
Vamp

NOE AV det fineste med Vamp er evnen til å skape store øyeblikk av noe som kan høres smått ut.

Det betyr ikke at Vamp låter større enn de er, for musikalsk er de gode som noen. Heller ikke at banaliteter blåses opp, for Vamp har aldri gjort for mye av det gode.

Det gjelder også nye «Populas.

ET ALBUM som låter umiskjennelig Vamp, men med damp av ny energi. Med velvalgt vokal, en strammere Jan Ingvar Toft, som minner om hvor suksessen startet.

Det låter kjent og kjært, selv om det valses i et ganske annet spor nå. Jeg vil si enda bedre, og tror få blir skuffet. For vi er kommet til Vamps beste. Fordi de har lasterommet fullt av tidligere musikalske tokt. Ny kurs nå. Som virker helt rett. I nattseilas.

MEN FØRST. Tenk på ni tidligere album og kjenn etter. Hvordan de har klart kunststykket å forme seg selv. I skiftende tider, med endrede uttrykk. Hvordan de har greid å skape en identitet alle vi som hører på føler vi er en del av. Fortsatt.

Vamp løfter det hverdagslige uten å romantisere. Uttrykker det mange tenker, men sjelden får ut.

Øyvind Staveland og skiftende dekksgutter har klart å bryte bølger av temaer som hos de fleste av oss arter seg som følelsesmessig gynging i taushet. Vi får høre Vamp etterlate disse svære sakene som gjenkjennbare fellestrekk.

Ved det å være til.

Det å kjenne til.

Høre til.

JEG HAR sett foreldre beveges av småtasser som synger Vamp i barnehageavslutninger. Sett studenter danse til Stavelands fele. Fått telefoner fra haugesundere utenbys som etter Vampkonserter må ringe hjem og si hvor kry de er.

Vamp handler om identitet. De spiller ikke på det, men er det. Vår.

Ikke kun den haugesundske. Også den, men mer. I karakteristisk musikalsk kraft bare Vamp har klart å lage. Hvorfor skulle det ellers være så meningsfullt og rett å la Vamp fylle rommet i fest og begravelser? Til hverdags?

> Vi er kommet til Vamps beste

«POPULAS» FORSTERKER Vamps musikalske posisjon og emosjonelle funksjon. «Populas» betyr folk. Handler om folk. Enkeltpersoner i ulike stadier, steder og tider. Folk som kan være oss, eller våre fjerneste nærmeste.

Det er ikke originalt, flere har gjort det, men det fungerer fint fordi det handler om noe så slitesterkt og sart som tilværelse. Om særpreg. Ulikheter og, ja igjen, om det gjenkjennbare. Om oss.

Med melodier som varierer mellom det noen vil kalle vakre ballader, klassiske viser og mye midt imellom, er Vamp i et modus hvor de kan valse rett inn i følelsesregisteret til fire generasjoner på en gang. I seg selv en prestasjon, og da holdes poesien utenfor.

MELODIENE KAN være inntakende, som «Øyentrøst», Mimis morgon» og «Du». Muntre, som «Reimert i puss, «Evelyn» og

FOTO: HARALD NORDBAKKEN

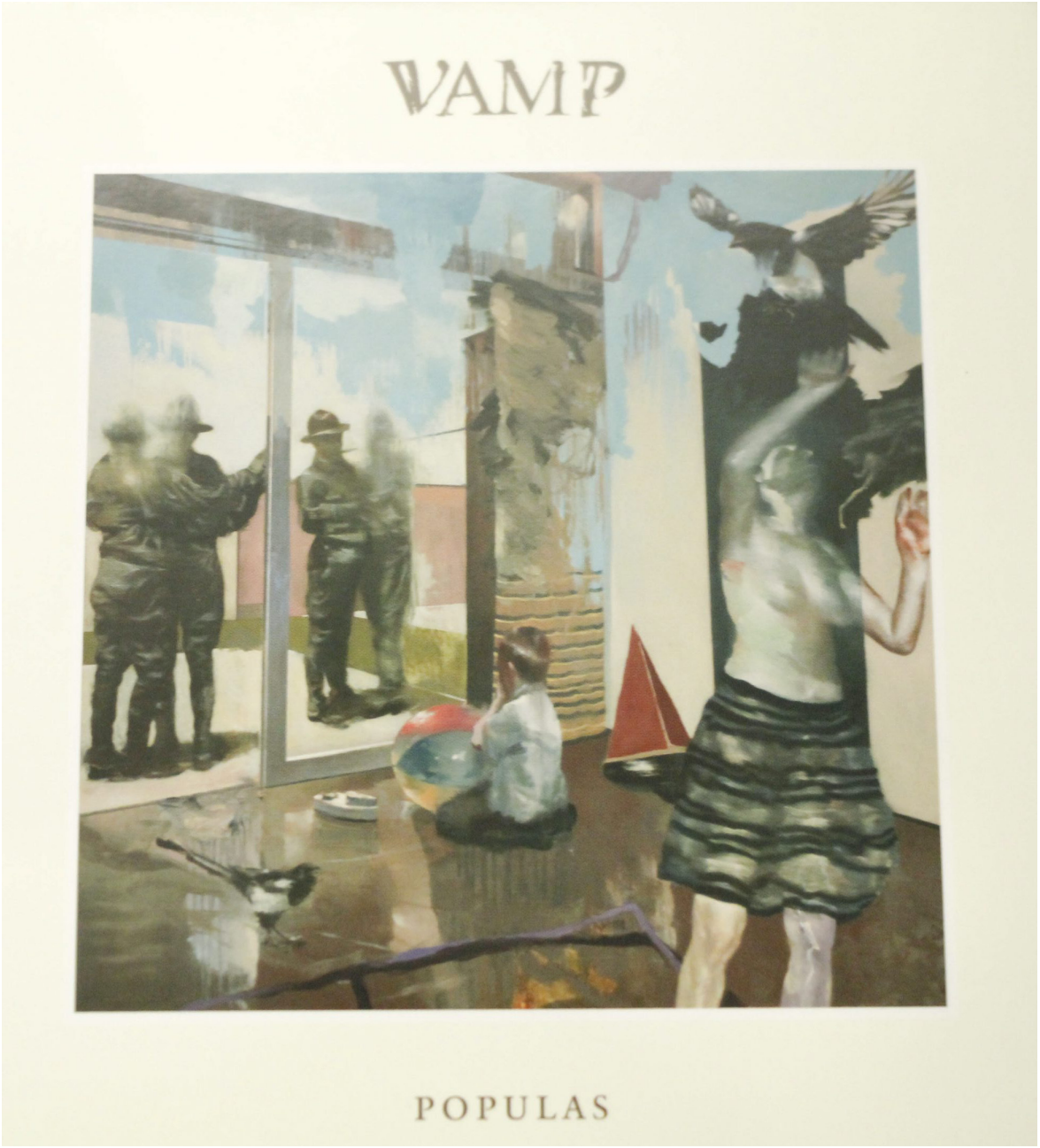

«Elmer». Eller mørke som svarte natten, i spor som «Passasjerane» og «Bror». Det er ikke lukten av Smedasundet, måkeskrik, ølskvetter på Mack-kjelleren eller vakre solnedganger over Tonjer som preger «Populas». Mer ekko av månemenn og sørgmodige små fugler. Alt som var eller kunne blitt.

Ingen rendyrket stil av tristesse, men med et gjennomført, dempet mørke som hviler i linjene. Som en velment påminnelse om noe, med alvorstung ro bak hver oktav.

Ikke helt nytt hos Vamp dette heller. Men jeg har ikke hørt så dype undertoner før – så gjennomført alvor. Aldri dunkelt, men mørkere. I «Passasjerane», en melodi i kjølvannet av massedrukningene i Middelhavet, er budskapet klart: Ikke glem menneskene.

DE FLESTE på Haugalandet har hatt Vamp med seg hele sitt unge og voksne liv. I bil og båt. I stuer, russekroer, bryllup og begravelser.

Der, i styrken som ligger i denne utbredelsen og allemannseien, kunne faren for slitasje ha overspilt og veltet bandet for lenge siden.

Men hør. «Populas» damper og pusher Vamp en annen vei. Inn i en ny tid. Og vi med den.

DA GASSEN KOM TIL NORGE

Krysset avgrunnen og skapte gasseventyr på Kårstø
Statpipe-rørledningen ble ferdig i 1985 og naturgass kunne for første gang strømme i land på norsk jord. Grenser ble sprengt da et stort gassrør for første gang krysset avgrunnen, den 300 meter dype Norskerenna. Aldri før hadde et stort rør vært lagt på så dypt vann. Statpipe-røret kom i land ved Kalstø på Karmøy og ble lagt videre over land til Kårstø, hvor en eventyrlig industriutbygging startet. Prosessanlegget på Kårstø fikk etter hvert 1200 faste arbeidsplasser og eksporterer nå gass verdt nærmere 70 milliarder kroner årlig. Kårstø er blitt utvidet mange ganger, blant annet gjennom flere gigantutbygginger som da Sleipner-feltet og senere Åsgard-feltet ble knyttet til prosessanlegget.

Men bak hver storutvidelse på Kårstø har det stått sverdslag og dragkamper med uvurderlig innsats fra entusiastiske fagfolk og politikere til beste for gassindustrien og Haugalandet.

Thomas Førde, forfatter

GASSCO Statoil

Grunnlaget Foto: Øyvind Sætre